

rastafari

**pozadí vzniku hnutí
vznik a vývoj hnutí
styl života**

ota halama

rastafari

pozadí vzniku hnutí
vznik a vývoj hnutí
styl života

OTA HALAMA

Rastafari

pozadí vzniku hnutí vznik a vývoj hnutí styl života

Ota Halama

Copyright © Ota Halama, 2008

ISBN 978-80-7511-153-1

Obálka a grafická úprava Luboš Drtina

Odpovědný redaktor Tereza Houšková

Elektronická kniha <http://purehtml.cz>

Vydalo nakladatelství & vydavatelství Volvox Globator

Štítného 17, 130 00 Praha 3-Žižkov

www.volvox.cz

jako 3. svazek edice Religio,

celkově jako 789. publikaci

Vydání první Praha 2008

Adresa knihkupectví VOLVOX GLOBATOR:

Štítného 16, 130 00 Praha 3-Žižkov

Zdálo by se, že problematika „černého“ hnutí rastafariánů ze vzdáleného Karibiku je pro středoevropského křesťana natolik vzdálená, že se o ní není třeba zmiňovat. A poohlédneme-li se po české literatuře, pak jsme o tom takřka přesvědčeni. Jako by toto hnutí neexistovalo. Známe svědky Jehovovy, moonisty, mormony, satanisty, ne tak rastafariány. Známe sice často některé prvky, které ke hnutí patří, např. reggae-hudbu, kouření marihuany, typický účes zvaný slangově „rasta“, jinak „dread-lock“, ale neumíme si je s hnutím spojit.

Rastafariánství je běžné v zemích západní Evropy. Londýn, či ještě lépe Amsterdam jako symbol legalizace marihuany, jsou města, kde už hnutí své kořeny zapustilo. Po otevření hranic je vhodným městem pro hnutí i Praha. Ne proto, že by zde hnutí mohlo misijně působit, neboť naše země nikdy nebyla ve styku s kolonizací Afriky či Ameriky a zdejší obyvatelstvo tomu není uzpůsobeno. Ale spíše proto, že jak zákonná opatření, tak i fakt, že český národ nemá hlubší zkušenosti s rasismem namířeným proti příslušníkům černé rasy, jsou pro usazení hnutí vyhovující.

Pokud by se však toto usídlení hnutí neuskutečnilo, je zde ještě jeden mnohem důležitější důvod pro to, abychom hnutí poznali, i kdybychom s ním do styku přijít neměli. Tímto důvodem je příčina vzniku hnutí. Sledujeme-li cestu do minulosti hnutí, postupně narážíme na fakta, která by k nám, křesťanskou kulturou ovlivněným Evropanům, měla promlouvat právě pro naše kořeny hlasitěji než k druhým. Rastafariánství se totiž nevyvinulo *ex nihilo*, z ničeho, ani není jakýmsi dítkem afrického náboženství – rastafariánství je plodem křesťanství, přesněji řečeno plodem církve koloniálního světa. Nelze tedy odvrhnout toto hnutí jako bastarda, ale je třeba, abychom na dějinném vývoji sledovali chyby, kterých se církve dopustila a kterých by se měla napříště vyvarovat.

V žádném pramenu, ani v literatuře jsem se nesešel s tím, že by hnutí neslo označení sekta. To je pochopitelné, pokud by všeobecným znakem sekty bylo „*love bombing & washing brains*“. A tomuto

označení neodpovídá ani tehdy, pokud srovnáme znaky hnutí s rysy sekt, jak je podává např. R. Enroth, protože z devíti rysů sekty splňuje rastafariánství dokonale jen tři (pouze opoziční a subjektivní rys a pocit pronásledování). Mám za to, že je tedy naprosto správné charakterizovat rastafariánství jako svébytné nábožensko-politické hnutí, jak to činí např. encyklopedie *Britannica*, či jiná odborná literatura.

Sami rastafariáni nazývají své hnutí *rastafari* (čti: rastafaraj). Asi nejlepším převodem do češtiny je termín rastafariánství. Existuje sice (a nejen v češtině) termín: rastafarianismus, ale ten je i samotnými rastafariány přísně odmítán. Koncovka „ismus“ je pro ně znakem povrchnosti a časnosti a hnutí, které tuto koncovku nesou, si podle nich nezaslouží žádný respekt (jako např. rasismus, kapitalismus, komunismus, nacismus, fašismus aj.). Budu se proto držet termínu *rastafariánství*. Stoupenci hnutí se nazývají *rastafarians* – *rastafariáni*, ale i *rastas* – *rastové*. Oba tyto termíny budu s ohledem na stručnost používat. Rastafariáni nepoužívají příliš často pojem „bůh“. Svého boha nazývají „*jah Rastafari*“ či pouze *jah* (čti: džah). O užívání některých slov z rastafariánské řeči Iyaricu bude řeč později.

Pozadí vzniku hnutí

Dějinně-náboženské kořeny afrojamajčanů

Národ, který nezná vlastní minulost, původ a kulturu, je jako strom vyrvaný z kořenů...

Marcus Garvey

Jamajka

Aniž bych věděl kam jdu, ocitl jsem se náhle na neznámé pevnině hořící sluncem s lesy a vodou všude kolem...

Jah Wayne

Jamajka je třetím největším ostrovem Velkých Antil a za svůj název vděčí nejstarším známým obyvatelům ostrova, dnes zcela vyhubeným Arawakům. Ti nazvali svou zemi, kterou osídlili kolem roku 700 n. l., *Xaymaca*, což přeloženo znamená Země pramenů.

Arawakové sami pocházeli z oblastí Guiany a Venezuely a na kánoích se jim podařilo osídlit většinu Antilských ostrovů od Trinidadu po Kubu. V době Kryštofa Kolumba byla Jamajka nejosídlenějším ostrovem Antil. Tam Arawakové vytvořili primitivní, mírumilovnou kmenovou společnost zaměřenou na zemědělství, lov a rybolov. Jejich náboženství se vztahovalo k uctívání božského nebeského stvořitele a celé plejády pozemských bohů v lidských i zvířecích podobách. Tito bozi, nazývaní *zemis*, zajišťovali svému lidu ochranu a požehnání. Uctívání těchto božstev se dělo prostřednictvím kmenových slavností, posvátných shromáždění zvaných *arietos*. Tam si kmeny zpřítomňovali své mýty pomocí hudby, písní a tanců. Na tyto obřady si muži zdobili těla ptačími pery a malbami na těle, ženy se